

KAUPUNKISTRATEGIA MAAILMAN TOIMIVIN KAUPUNKI

Kaupunkistrategian toteutumisen seuranta

Kaupunkiympäristön toimenpideohjelma 2018 - 2021

Kestävän kasvun turvaaminen <ul style="list-style-type: none"> ➤ Asuntotuotannon edistäminen ➤ Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot ➤ Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen ➤ Moderni ilmastovastuu ➤ Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat ➤ Segregaation ehkäisy	Uudistuvat palvelut <ul style="list-style-type: none"> ➤ Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille ➤ Kumppanuus ja osallisuus toimintatapana vahvistuvat ➤ Hallitusti nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin ➤ Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö ➤ Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti
Vastuullinen taloudenpito <ul style="list-style-type: none"> ➤ Omaisuudenhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti ➤ Kiinteistökannan laadun parantaminen ➤ Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus ➤ Tuottavuuden parantaminen ➤ Vahvistetaan kaupungin asemaa metropolialueena ➤	

Kympin johtoryhmässä 21.10.2019

Kaupunkiympäristölautakunnassa 29.10.2019

KESTÄVÄ KASVU		
Asuntotuotannon edistäminen		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
<p>Toteutetaan asumisen ja maankäytön ohjelmaa (AM): kaavoitus, tonttien luovutus, kaupungin oma asuntotuotanto.</p>	<p><i>Vuoden loppuun mennessä kaavoitettu 760 120 asuntokerrosalaa, josta 343 677 täydennysrakentamiseen (45,2 %).</i></p> <p><i>Tontteja luovutettu ennätyksellisesti 308 500 k-m2, tavoitetta ei saavutettu. Toteutuneet Facta-aloitukset 1543 as.(tavoite 1500).Tavoite saavutettiin.</i></p>	<p>Asuntokerrosalatavoite 700 000 k-m2 sekä täydennysrakentamisen osuus toteutunevat.</p> <p>Tontinluovutuksen osalta tavoitteen toteutuminen on erittäin epätodennäköistä. 15.9. mennessä luovutettu 190 000 k-m2 asuinrakennusoikeutta. (27.9.2019)</p> <p>Asuntokerrosalatoteuma 17.9.2019 (tarkistettuja kaavaehdotuksia): 133 156 k-m2, tavoite koko vuoden osalta 700 000 k-m2.</p> <p>Loppuvuonna tarkistettuja ehdotuksia on lautakunnassa tavoitteeseen yltävä määrä: mm. Hernesaari (n. 300 000 k-m2), Nihti (n. 100 000 k-m2), Hakaniemenranta (n. 50 000 k-m2), Nallerinne (n. 100 000) k-m2, Koirasaarentie ja Ilomäentie (n. 60 000 k-m2).</p> <p>Asuntotuotanto: Tavoiteltavat Facta aloitukset 1500 (1694) as. Tilanne 15.9.2019: 808 as.</p>
<p>Sovitetaan infrahankkeiden investointiohjelma AM-ohjelmaan.</p>	<p><i>AM-ohjelma on integroitu infratoimijoiden yhteiseen paikkatietopohjaiseen ohjelmointisovellukseen, Louhi-palveluun. Louhi-palvelun avulla tunnistetaan AM-kohteiden toteutusaikataulujen kannalta kriittiset infrahankkeet ja varmistetaan infrahankkeiden oikea-aikainen rakentaminen. Tietoja hyödynnetään yhteiseen ATO-mittaristoon, mittaristo on sovittu otettavaksi käyttöön vuonna 2019.</i></p>	<p>Vuodelle 2019 asetettu mittarit ovat seurannassa, seuranta osoittanut että mittareiden kalibrointi kanslian kanssa on tarpeellista.</p>
<p>Tehostetaan täydennysrakentamista, hankkeet.</p>	<p><i>Isoimmat hankkeet (suluissa asumista): Työnjohtajankadun korttelit (136 000 k-m2), Patterimäki (35 500 k-m2), Töölön sairaalan alue (26 420 k-m2), Jakomäen sydän (25 400 k-m2), Orapihlajatien ja Paatsamatien alue (24 450 k-m2), Puusepänkorttelit (11 350 k-m2). Yhteensä kaavoitettu 343 677 k-m2. Valittu yhteistyössä kanslian kanssa kaupunkiudistusalueet ja priorisoitu painopistealueet.</i></p>	<p>Hankkeet etenevät toimintasuunnitelman mukaisesti. Töölön sairaalan alue asemakaavan muutos sai lainvoiman 10/18</p>

Bulevardit ja niiden maankäyttö, hankkeet mm. Vihdintie, Tuusulanväylä.	<i>Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardin suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin kylk 5.6.2018 ja Tuusulanbulevardin suunnitteluperiaatteet 18.12.2018</i>	Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupunginosan kaavarunko hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 11.6.2019. Alueen asemakaavoitus tehdään vaiheittain kaavarungon pohjalta. Ensimmäisten asemakaavan muutosten valmistelu aloitetaan syksyn 2019 aikana.
Pikaraitiotiet ja niiden maankäyttö, mm. Viikin-Malmin pikaratikka.	<i>Vihdintien bulevardin ja Läntisen kantakaupungin raitiotien yleissuunnittelu etenee siten, että suunnitelmaratkaisut valmistuvat kevään 2019 aikana. Ne viedään lautakunnan päätettäväksi jatkosuunnittelun pohjaksi touko-kesäkuussa 2019. Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman työohjelma tekeillä ja työn kilpailutusta valmistellaan. Työ käynnistyy 2019 ja jatkuu vuoden 2020.</i>	-Länsi-Helsingin raitioteiden, sisältäen Vihdintien bulevardin pikaraitiotien yleissuunnitelman vuorovaikutus tehtiin syyskuussa: liikenteen yleissuunnitelmaluonnokset olivat nähtävillä, lisäksi järjestetty esittelytilaisuus Oodissa ja kaksi maastokävelyä kantakaupungissa. Yritysvaikutusten arviointi alkaa, sen vuorovaikutuksen yhteydessä toteutetaan kysely Fredrikinkadun ja Topeliuksenkadun yrittäjille. Konsulttityö teknisistä tarkennuksista ja kustannusarvioinnista käynnissä. Valmis yleissuunnitelma Kylk:ssa 5/2020. -Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnittelun konsulttityö on kilpailutettu ja konsultti valittu. Työ käynnistyy lokakuussa ja valmistuu ensi vuoden lopulla. Viikin-Malmin kokonaisnäkemystä taustoittava Viima-raiotien varren maankäyttöpotentiaalit – kokonaistarakastelu : valmis 5/2019. Käynnistyvän työn tueksi järjestetään syksyllä 2019 kaksi kansainvälisen näkökulman tuovaa työpajaa yhteisen näkemyksen vahvistamiseksi maankäytön ja liikenteen ratkaisujen tavoitetilasta: Vetäjä: Gunnar Heipp 1. työpaja: 21.10.2019.
Tehdään alueellinen pysäköintimalliselvitys.	<i>Markkinaehtoisen pysäköinnin periaatteet ja hankkeeseen liittyvät konsulttiselvitykset ovat valmistuneet. Pilottikohteet valitaan vuoden 2019 keväällä. Hankkeen vuorovaikutus tehdään tammi-helmikuussa ja asia etenee lautakuntaa 3-4/2019.</i>	Kaupunkiympäristölautakunta päätti markkinaehtoisen pysäköinnin kokeilun periaatteista 16.4.2019. Kokeilua sovelletaan Nihtiin, Hernesaareen ja Hakaniemenrantaan. Tarkistetut asemakaavaehdotukset lautakunnassa syksyn 2019 aikana.
KESTÄVÄ KASVU		
Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Toteutetaan liikkumisen kehittämisohjelmaa ja Helsingin kestävän kaupunkiliikkumisen	<i>Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP toimenpiteitä: Kestävän liikkumisen (joukkoliikenne, pyöräliikenne, kävely) hankkeita on edistetty aktiivisesti kehittämisohjelmien mukaisesti. SUMP seuranta</i>	Tulokset esitelty lautakunnalle 26.2.2018. Tulokset , Kriteerit täyttyivät hyvin.

suunnitelmaa (Sustainable Urban Mobility Plan=SUMP) toimenpiteitä	<i>kertaalleen tehty ja tiedot esitetään lautakunnalle helmikuussa 2019.</i>	Sen jälkeen on laskettu ja kehitetty vertailukelpoisia kestävän liikkumisen tunnuslukuja EU-hankkeessa (SUMI) yhteistyössä muiden eurooppalaisten kaupunkien kanssa.
Toteutetaan raitioliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteitä	<i>Ohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä on tehty hankekortit ja hankkeita on suunniteltu sekä viety investointiohjelmaan</i>	Tehty raitioliikenteen sujuvoittamisselvitykset Keskusta-Hakaniemi -osuudelle ja Bulevardille. Raitiotiekatujen pysäköintimerkintöjen periaatteet laadittu ja liikenteenohjaussuunnitelmat tehty Munkkiniemeen ja Kruununhakaan. Liikennevaloetuuksien kehittäminen osuuksittain on aikataulutettu, suunnittelu ja testaus Mannerheimintielle Oopperasta pohjoiseen aloitettu.
Päivitetään pyöräilyn edistämishjelma ja toteutetaan siinä olevia toimenpiteitä.	<i>Edistämishjelma päivitetään 2019 aikana ja sen työohjelma on valmistelussa.</i>	Pyöräliikenteen kehittämisohjelman päivitystyö on käynnissä; mm. vuorovaikutustyöpajoja on järjestetty asukkaiden, asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa. Ohjelman luonnos valmistuu vuoden 2019 aikana. Vuonna 2019 valmistuvat Mäkelänkadun ja Itäbaanan Kulosaaren Puistotien katusuunnitelmat täydentäen kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkkoa. Seuraavaksi laaditaan liikenteen yleissuunnitelma ja katusuunnitelmat Itäbaanasta välillä Kulosaari-Itäkeskus. Pyöräpysäköintilinjat rakennetaan Kaartinkaupunkiin.
Päivitetään älyliikenneohjelma , jossa mm. laaditaan automaattiliikenteen kehittämissuunnitelman sisältävä älyliikenneohjelman päivitystyö on käynnissä ja valmistuu aikataulun mukaisesti kesällä 2019. Tammikuussa 2019 järjestetään poikkihallinnollinen työpaja.	<i>Aikataulussa. Automaattiliikenteen kehittämissuunnitelman sisältävä älyliikenneohjelman päivitystyö on käynnissä ja valmistuu aikataulun mukaisesti kesällä 2019. Tammikuussa 2019 järjestetään poikkihallinnollinen työpaja.</i>	Työ on valmistunut kesällä. Se on hyväksytty kylk:ssa 17.9. ja etenee seuraavaksi kh:n käsittelyyn. Syksyn aikana jatkuu liikenteenohjauslaitteiden alusta- ja ohjelmointityökalujen kehitystyö osana Jätkäsaaren Mobility Labiä.
Yhteistyö jalankulun reitistön vahvistamiseksi mm. Vistran toimenpideohjelman pohjalta.		Aikataulussa, merellisen rantareittien ja virkistysreittien epäjatkuvuuskohtia suunnittelussa; merellisen reitin opasteita testataan, jalankulku painopisteenä aluesuunnitelmissa, jatkuvaa toimintaa
KESTÄVÄ KASVU		
Keskustan elinvoimaisuus		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Tapahtumien mahdollistaminen; hankkeet mm: Baanan ja Töölönlahden alue, Suvilahdenalue.	<i>Hankkeet aikataulussa, Töölönlahti 12/2018. Suvilahden voimalaitosaluetta tutkitaan ympärivuotiseen tapahtumakäyttöön.</i>	Tapahtumien järjestämistä helpottamaan tarkoitettu ulkoilmatapahtumien lean-projekti toteutettiin kevään aikana. Lupaprosessi on nyt sujuvampi ja päätöksenteon nopeutta

	<i>Suunnitteluperiaatteet ja asemakaavamuutos vuonna 2019.</i>	mitataan jatkuvasti. Siirryttiin "jatkuvan kehittämisen" tasolle. Valmis. Suvilahden tapahtumakorttelin suunnittelukilpailu päättyy loppuvuodesta 2019. Suunnittelu jatkuu 2020.
Keskustan elävöittämissankkeet; mm. Kauppatori ja Eteläranta.	<i>Etenee aikataulussa. Kantakaupungin suunnitteluperiaatteet laaditaan kantakaupungin ja keskustan hankkeita tukevan vuorovaikutteisen keskustavision pohjalta. Visiovaihe on meneillään.</i>	Keskustan visiotyö sekä kantakaupungin kaavojen ajantasaistamisen suunnitteluperiaatteiden laadintatyö jatkuvat. Visio valmistuu alkuvuodesta 2020, kaavojen ajantasaistamisen suunnitteluperiaatteet loppuvuodesta 2020. Kauppatorin luonnosvaiheen aineisto nähtäville syksyllä 2019. Pormestari on perustanut Eteläsataman länsiosalle työryhmän, joka tulee laatimaan linjaukset suunnittelulle. Eteläsataman itäosan suunnitteluperiaatteiden laatiminen talvella 2019-2020.
Kävelykeskustan merkittävemmän laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytysten selvittäminen. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	<i>Kansliavetoisesti etenee aikataulussa. Kymppin asiantuntijat ovat mukana ohjausryhmässä, projektiryhmässä ja osaltaan vastaavat osatehtävien valmistumisesta.</i>	Kävelykeskusta ja maanalainen kokoojakatu ovat lautakunnassa päätöksenteossa jatkosuunnitteluun valittavien vaihtoehtojen osalta projektisuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Kävelyn edistämishjelma on myös valmisteilla.
Keskustan raitiotieverkon kehittäminen ja laajentaminen.	<i>Keskustan raitioliikennettä laajennetaan Hernesaareen, Kalasatamaan ja Ilmalaan sekä Jätkäsaarella ja läntisessä kantakaupungissa. Hankkeilla on omat aikataulut ja ne etenivät 2018 sovitusti.</i>	Kalasataman raitiotien allianssihanke kilpailutetaan loppuvuodesta. Hernesaaren raitiotien ensimmäisen vaiheen rakentaminen on alkanut, valmistuu Eiranrantaan syksyllä 2021. Jätkäsaarella Atlantinkadun ja Atlantinsillan rakentaminen alkanut ja yhteys valmistuu syksyllä 2021, viimeiset Jätkäsaaren tavoitelinjaston mahdollistavat käänköpaikat valmistuvat arviolta 2023 mennessä. Pasilan aseman uusi pysäkki otetaan käyttöön lokakuussa 2019, Ilmalan raitiotien mahdollista valmistua 2021, Pasilan rataoikaisu 2022. Meilahden päätepysäkki Rosina Heikelin puistoon toteutetaan 2020. Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelmassa on esitetty uusi pohjois-eteläsuuntainen raitiotieyhteys Meilahdesta Töölön ja Kampin kautta Eiraan.
Keskustan yleisten alueiden hankkeet sekä viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämisen hankkeet mm; Kaisaniemen puisto ja -ranta, Erottajanaukio, valaistuksen periaatteet.	<i>Etenee aikataulussa, Kaisaniemen suunnittelun periaatteet lautakuntaan 11/2018, Töölönlahti valmistui 6/2019, Sibeliuksenpuiston hankeohjelma valmistui 12/2018</i>	Erottajanaukio avattiin syyskuussa 2019 (viimeistelyä kadulla vielä lokakuussa 2019). Johanneksenpuiston suunnitelma Kylk 8/2019 ja toinen käsittely 10/2019, Sibeliuksenpuiston suunnittelu käynnistynyt 2/2019 ja Kaisaniemen puiston suunnittelun tarjouspyyntö saatu 9/2019 ja konsultti valitaan 10/2019.

KESTÄVÄ KASVU		
Moderni ilmastovastuu		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Toteutetaan päästövähennysohjelman toimenpiteitä osana strategian toimenpiteitä. Kärkihanke. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.	<i>Kaupunginhallitus hyväksyi 147 toimenpidettä sisältävän päästövähennysohjelman joulukuussa.</i>	Seurantatyökalua valmisteltu ja se julkistetaan lokakuussa. Kansliapäällikkö asettanut ohjausryhmän syyskuussa.
Kehitetään toimintoja kiertotalouden edellytysten parantamiseksi ja tehostetaan materiaalien hyödyntämistä ja vähäpäästöisiä materiaaleja hankkeissa.	<i>Osallistutaan Circular Economy Cities-hankkeeseen, jonka osana tuotetaan tietoa rakentamisen kiertotalousratkaisusta. Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalin hyödyntämisen sekä lumen käsittelyn periaatteet ja toimenpideohjelma on toimitettu kaupungin johtoryhmälle. Massaseuranta jatkuu.</i>	Circular Cities -hankkeessa tuotettava politiikkapaperi ja case-katalogi valmistuvat kesäkuussa. Kaupunki lähtee kehittämään irtaimiston kierrätystä Turun kaupungin kanssa yhteishankkeessa. Biomassoihin liittyen on lisätty yhteistyötä kaupungin sisällä. Kierto- ja jakamistalouden tiekartan kick-off-tilaisuus on 2.5., työpajat syyskuussa. Kaivumaiden, kiviainesten ja purkumateriaalin hyödyntämisen sekä lumen käsittelyn periaatteet ja toimenpideohjelma KYLK:n käsittelyssä 24.9.
Huomioidaan suunnittelussa ennakoitusti sopeutumistarpeet ilmastomuutokseen.	<i>Sääolojen ääri-ilmiöiden varautumissuunnitelman tarkentaminen on käynnistynyt. Kaupungin ilmastomuutokseen sopeutumisen linjaukset viedään päätöksentekoon.</i>	Kaupunginhallitus hyväksyi ilmastomuutokseen sopeutumisen linjaukset toukokuussa.
Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja hyvinvointivaikutukset turvataan.	<i>Toteutuu osana suunnittelua</i>	Toiminnassa otetaan huomioon HNH2035-ohjelmaan ja KYMP:n ympäristöohjelma. Saavutettavuustyökalu valmistunut 2019.
Parannetaan rakennusten (kaupungin toimitilat ja asuntotuotanto) ja ulkovalaistuksen energiatehokkuutta sekä toimitilojen tilatehokkuutta.	<i>Rakennusvalvonta edistää energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttämistä ohjauksella ja kannustuksella (rakennusvalvontataksaan kannustava päivitys 11/2018 YLJAssa). Asia huomioidaan rakennusten hankesuunnittelussa uudisrakennus- ja perusparannushankkeissa. Helsinki-LED –projekti aikataulussa</i>	Rakennusvalvontataksaan vuodelle 2020 tutkitaan lisää kannustavia elementtejä (tapahtuu loka-marraskuussa 2019). Palvelutilojen muuntojoustavuuteen ohjaavaa yhteistyötä kehitetty.
KESTÄVÄ KASVU		
Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat		

Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
<p>Merellisyyden vahvistaminen toimenpiteiksi (kärkihankkeet) ja rantojen valaistus, merelliset esikaupungit. Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.</p>	<p><i>Vallisaaren ja Kuninkaansaaren asemakaavaehdotus hyväksytty kylk 12/2018. Merellisen Helsingin yleissuunnitelman luontoarvojen tarkasteluja ja saarten kategorisointia tehty, huoltoliikenteen periaatesuunnitelma laadittu. Isosaaren maankäyttövisiot tehty 2018 ja aloitettu ilmastokestävän rantarakentamisen periaatteiden laadinta. Vallisaareen laadittu vesihuollon järjestelysuunnitelma. Koko saariston yhdyskuntatekniikan periaatesuunnitelma käynnissä.</i></p>	<p>Itäisen saariston asemakaava hyväksyttiin (kvsto). Itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelma on valmistumassa, arvio 12/2019. Vasikkasaaren toteuttajakumppanihakua toteutetaan ja kunnallistekniikkaa Vallisaareen ja Kuninkaansaareen suunnitellaan ja toteutetaan.</p> <p>Merellisen Helsingin saavutettavuutta parannetaan suunnitteleamalla uusia vesiliikennereittejä ja uutta toimintamallia koko vesiliikenteen järjestämiseksi. Vesijoukkoliikenteen kehittämisperiaatteet -selvitys on valmistunut. Toteutusta suunnitellaan yhteistyössä Metsähallituksen ja Suomenlinnan hoitokunnan kanssa. Saariston huoltoliikennettä tehostetaan suunnitteleamalla toiminnan organisointia tähtikohteissa kaupungin, valtion ja yksityisten yhteisenä huoltorinkinä.</p> <p>Biennaalin tarvitseminen rakennusten ja saniteettitilojen suunnittelu on käynnistynyt.</p> <p>Erityyppisten toimintojen mahdolliset sijaintipaikat rantavyöhykkeellä on kartoitettu merellisten elinkeinojen edistämiseksi ja sisäisen prosessin tehostamiseksi. Kartoitus julkaistaan kaupungin karttapalvelussa.</p> <p>Rantareitin profilointi ja opastamishanke on aloitettu. Laajasalon rantareitin toteutusta suunnitellaan. Valaistusperiaatteiden suunnittelu on käynnissä. Asemakaavoituksen tueksi laadittavien ilmastonkestävän rantarakentamisen periaatteiden suunnittelu on aloitettu: Isosaareen on teetetty suunnitteluperiaatteet ja vastaavaa työtä ollaan aloittamassa mantereelle Vartiokylänlahdelle. Vartiosaaren väliaikaisen virkistyskäytön suunnittelu on alkamassa.</p> <p>Koko saariston yhdyskuntatekniikan periaatesuunnitelma on valmistunut. Suunnitelmat Vallisaaren kunnallistekniikasta valmistuneet keväällä 2019, toteutus on alkanut syksyllä 2019. Investointien ohjelmoinnissa huomioidaan laiturialueiden kunnostus ja suunnitteluvalmius varmistetaan toteutettavissa kohteissa.</p>

		Kunnostettavista laitureista sopiminen Kuvan kanssa alkamassa. Veneiden talvisäilytyksen ohjelmoinnin valmistelu on alkamassa.
Vahvistetaan kaupunginosien omaleimaisuutta täydennysrakentamisen, maisemasuunnittelun ja luonnonhoidon keinoin.	<i>Hankkeet aikataulussa. Malmin keskustan visiotyö on käynnistetty. Herttoniemessä hyväksytty Työnjohtajakadun ja Puusepänkadun korttelien asemakaavat. Jakomäen sydän asemakaava hyväksytty. Myllypurossa kehitetty asemaseudun aluetta, Metropolian campus.</i>	Täydennysrakentamisen painopistealueet priorisoitu ja näistä keskeisimmiksi valitut kaupunkiuudistusalueet lanseerattu yhteistyössä kanslian kanssa. Alueet ovat Malmi, Malminkartano-Kannelmäki sekä Kontula-Mellunmäki. Asuntotuotantokohteissa suunnitelmaan viheraluejärjestelmää. Puistojen suunnittelu painottuu asuntotuotantokohteisiin. Aluesuunnitelmia laadinnassa seuraavilla alueilla: Herttoniemi, Kaarela, Malmi, Vuosaari, Oulunkylä-Maunula, Kallio-Alppila, Pitäjänmäki-Konala.
Laaditaan alueellisia kehittämissuunnitelmia yleiskaavan toteuttamishjelman täydennysrakentamisalueille.	<i>Suunnitteluperiaatteet mm. Itä- ja Länsi-Pasilaan, Kontulaan, sekä Vuosaaren Kallvikin valmistella. Kylk 2019.</i>	Kallvikintien suunnitteluperiaatteet olivat nähtävillä tammikuussa ja Kylk:n käsittelyssä huhtikuussa. Kontulan kerrostaloalueen täydennysrakentamis-periaatteet olivat nähtävillä maaliskuussa. Länsi-Herttoniemen suunnitteluperiaatteita voi kommentoida verkossa koko kevään. Jollaksen suunnitteluperiaatteiden luonnos oli nähtävillä 15.3-12.4. Itä- ja Länsi-Pasilan kehittämissuunnitelmat olivat nähtävillä 20.5.–10.6.2019 ja ne tuodaan kaupunkiympäristölautakuntaan 1.10.2019. Roihuvuoren sekä Mellunmäki-Vesalan suunnitteluperiaatteita käynnistetään. Itäkeskuksessa käynnissä laaja arkkitehtuurikilpailu.
Tehdään toiminnallista kävely-ympäristöä tukevia suunnitteluratkaisuja (esim. asemanseudut).	<i>Toteutettu asemakaavoissa, kuten Pasilan Postipuiston asemakaavassa (kylk 20.3.18)</i>	Toteutuu asemakaavoissa, esim. Laajasalon ratikkakorttelit, kylk, 2/2019, Hakaniemenrannan asemakaavamuutos, kylk 4/2019.
Vuoden 2019 aikana 10 uutta city-WC:tä		Kolme valmistunut, 5 rakenteilla ja 4 suunnitelman luvat juuri päätöksessä.
KESTÄVÄ KASVU		
Segregaation ehkäisy		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Monipuolinen hallintamuotojakauma asuntotarjonnassa.	<i>Viime vuoden varauskierroksen jälkeen tontteja oli varattuna n. 26 000 asunnon rakentamista varten. Varauskaan hallinta- ja rahoitusmuotojakauma oli:</i> <ul style="list-style-type: none"> • 23 % ARA-tuotantoa • 32 % välimuodon tuotantoa • 45 % sääntelemätöntä 	Yleinen varauskierros (181 000 k-m2 asuinrakennusoikeutta) KYLK:n käsittelyssä huhtikuussa ja kaupunginhallituksessa kesäkuussa. Vuoden 2019 varauskierroksen haku on päättynyt. Käynnissä on neuvotteluvaihe sekä esityksen valmistelu.

	<i>AM-ohjelman asettamat tavoiteluvut ovat vastaavasti 25-30-45</i>	
Kaupungin vuokratalojen segregatiiokehitystä seurataan ja asia huomioidaan asukasvalintoja tehtäessä.	<i>Asuntopalvelut hyödynsi asukasvalinnoissaan kaupunginkanslian kaupunkitutkimus- ja tilastot-yksikön kaupungin johdon käyttöön valmistelemaa aluetasoista segregatiomittaria. Lisäksi yksikkö on yhdessä kaupunkitutkimus- ja tilastot yksikön kanssa aloittanut kaupunkitasoista mittaria täydentävän segregatiotyökalun rakentamisen. Tietojen perusteella pystytään muodostamaan aiempaa tarkempi kuva eri alueiden ja talojen asukasrakenteen kehityksestä ja huomioimaan tilanne asukasvalinnoissa</i>	Asukasrakenteen kehitystä seurataan aluetasoisesti segregatiomittarin avulla. Lisäksi tarkempaa, talotasoisesti kohdennettua tietoa on saatu käyttöön. Tietoa asukasrakenteesta ja sen kehityksestä käytetään hyväksi vuokra-asuntojen välityksessä. Tärkeänä tavoitteena on sosiaalisesti tasapainoinen asukasrakenteen ja segregatiion torjunta.
Toimiala vähentää toimintaansa liittyvän osallistumisen esteitä ja parantaa tiedonsaantia keskeisimmistä palveluistaan.	<i>11/2018 viestintätutkimus osoitti, että tiedonsaanti on parantunut merkittävästi. Otantatutkimus, virhemarginaali 3 %.</i>	Toimenpiteitä jatketaan edelleen. Mittaus vuoden lopussa.
UUUDISTUVAT PALVELUT		
Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranata 2019
Kaavoitetaan aktiivisesti toimitilatontteja, varmistetaan, että toimitilavaranto ei vähene nykyisillä toimitila-alueilla ja keskustoissa.	<i>Vuoden loppuun mennessä on kaavoitettu 276 540 k-m2 uutta toimitilaa. Suurimmat hankkeet: Arabian tehdaskortteli 72 322 k-m2, Työnjohtajakadun korttelit 28 120 k-m2, Mäkelänrinteen urheilukampuksen alue 23 400 k-m2, Jätkäsaaren Melkinlaituri 15 320 k-m2 ja Hakanimen hotelli (14 500 k-m2. Toimitila-alueille on laadittu suunnitteluperiaatteet Vattuniemeen ja Roihuvuoreen. Vallilan teollisuusalueen sekä Lassilan ja Kannelmäen toimitilaperiaatteet siirtyneet keväälle 2019.</i>	17.9.2019 mennessä toteutunut uutta toimitila-/muuta kerrosalaa 42 415 k-m2. Hankkeet etenevät toimintasuunnitelman mukaisesti. Mäkelänrinteen urheilukampuksen asemakaava sai lainvoiman 11/18 ja kampus on rakenteilla. Vallilan teollisuusalueen suunnitteluperiaatteet syksyllä kylk 2019. Hankkeita: Siltasaarenprotti 18250 k-m ² , Porkkalan kadun toimitilat 39 200 k-m ² , Hernesaaren asemakaava-alueella 112 300 k-m ² . Työnjohtajakatu tullut voimaan 8.7.2019.
Toteuttamiskelpoisten suurhankkeiden edistäminen kumppanuushankkeissa; Garden -Helsinki, Marian sairaala-alue ym. startup-hankkeet.	<i>Marian suunnitteluperiaatteet olivat kylk 3/2018, asemakaavan muutosehdotus vuonna 2019, päätetyt Start-up tilojen korjaus- ja muutostyöt etenevät. Meilahden campuksen viereisessä Töölöntullin kaavamuutoksessa varmistetaan sekä toimitilaa että opiskelija-asumista asumisen lisäksi. Garden Helsinki-</i>	Hankkeet aikataulussa. Garden Helsinki muutosehdotus hyväksyttiin kylk 4/2019. Tarkistettu asemakaavan muutosehdotus esitellään kylk 12/19. Marian sairaalan asemakaavan muutosehdotus tavoite kylk 11/19.

	<i>hankkeen aikataulua lykätty hankkeen toiveesta keväälle 2019. Kaavaluonnos oli nähtävillä 6/18</i>	Töölöntullin alueen asemakaavamuutos tuli voimaan 4/19 yhtä tonttia lukuunottamatta, joka esitellään kylkissä 10/19
Teollisuuskadun alueesta kehitty merkittävä työpaikka-alue ja keskustan laajenemisalue.	<i>Teollisuuskadun suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa 12/2018. Kaavarunko kylk 2019.</i>	Osana Teollisuuskadun akselia kehitetään Junatien alueen ympäristöä, josta alkoi toukokuussa kansainvälinen suunnittelukilpailu. Kilpailun ehdotukset on jätetty sisään syyskuussa. Kaavarunko tavoite kylk 2020.
UUDISTUVAT PALVELUT		
Kumppanuus ja osallisuus		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Toimialan osallisuussuunnitelma laaditaan ja suunnitelman toimenpiteet toteutetaan.	<i>Toimialan osallisuussuunnitelman laadinta on käynnissä. Uutta osallisuuskonseptia pilotoidaan (Herttoniemi visio). Tapahtumia toteutetaan kumppanuusperiaatteella.</i>	Toimialan osallisuussuunnitelma laadittu.
Helsinki alustana; Rakennusten väliaikaiskäyttö. Hekan ja Hason liiketilat, Tukkutorin alue ja kauppahallien käyttö.	<i>Käynnissä</i>	<p>Väliaikaiskäytössä rakennuksen käytön ko. tarkoitukseen tiedetään päättyvän. Yritysvuokrausyksikkö vuokraa väliaikaisesti vapautuvia tiloja yrityksille ja yhteisöille huomioiden käyttötarkoituksen ja tilojen turvallisuuden. Kaupunki lisää ja tehostaa tilojen väliaikaiskäyttöä huomioiden kokonaistaloudellisuuden. Mittarit luotu. Aikataulu 2019-2020</p> <p>Hekan ja Hason liiketilat: Hekan kanssa vuokrasopimus noin 600 liiketilasta ja Hason kanssa viidestä liiketilasta. Yritysvuokrausyksikkö jälleenvuokraa ne yrityksille ja yhteisöille. Yksityiskohtaiset vuokrausprosessit ovat työn alla. Mittari: tilojen vajaakäyttöaste (%). Aikataulu 2019-2020</p> <p>Tukkutorin ja kauppahallien käyttö: Tukkutorin sijaintia kaupunkiorganisaatiossa selvitetään 24.6.2019 Khs §473 päätöksen mukaisesti</p> <p>Tukkutorin vuokrattavat tilat Teurastamolla ja pakastamossa ovat täynnä. Uuden pakastamon edellytysinvestointityöt ovat käynnissä.</p> <p>Hietalahden hallin ja Hakaniemen väliaikaishallin vuokrausaste on 100%.</p>

		Vanha kauppahalli kärsii asiakaskadosta. Syksyllä valmistuu Kauppahallia koskeva strategiatyö ja markkinointisuunnitelma. Kauppatori on täyteen vuokrattu.
Kaupunkiympäristö toteuttaa tapahtumia (esimerkiksi puistojen ja katujen avajaisia) kumppanuusperiaatteella paikallisten toimijoiden kanssa.	<i>Toteutettu mm. Ison Roban avajaiset kumppanuusperiaatteella</i>	Mechelinkadun katujuhlat toukokuu 2019.
Osallistuva budjetointi (OSBU) käynnistyy		Osbu on käynnistynyt ja Kymp:n projektiryhmä on käynnistynyt. Kaupunginkanslia vastaa ja ohjeistaa hanketta. Osbun hankkeiden kommentointi tehty osana äänestykseen menevien hankkeiden muodostusta, 1 kierros kustannuslaskentaa tehty. Osbun äänesty on 1.10-31.10. Kanslia vastaa äänestyksen järjestämisestä.
UUDISTUVAT PALVELUT		
Ketterä toimintakulttuuri		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
<p>Katutöiden työmaa-aikaisten haittojen vähentäminen. Toteutetaan "Selvitys katutöistä" – ohjelman kaupunkiympäristön toimialan katuhankkeiden sekä kadulla tehtävien töiden kaupungin viranomaisrooliin liittyviä kehittämistoimenpiteitä.</p> <p>Vuonna 2019 toteutetaan katujen rakennuttamisprosessin lean-kehittäminen, johon sisältyy hanke Aalto yliopiston kanssa.</p>	<p><i>Katutöiden työmaa-aikaisten haittojen vähentäminen, kymp-toimialan selvitys laadittu 12/2017, tilanneraportti Kylk 03/2018 ja 06/2018.</i></p> <p><i>Pormestarin toimesta käynnistynyt katutöiden kehittämishanke, joka sisältää 5 osaprojektia, joista yksi on yhteistyöprojekti Aaltoyliopiston kanssa.</i></p>	<p>Pormestarin katutöiden haittojen kokonaisuus käynnistynyt, osaprojekteina 1) Aallon tutkimushanke vaihe 1 valmistuu 2020 2) ohjelmoinninkehittäminen YKT-yhteistyön kehittäminen 3) Katuohjelmointi-suunnittelu-rakentaminen prosessin Lean-tarkastelu työ käynnistynyt FlovVio.io toimeksiannosta valmistuu 01/2020 4) virnaomaisohjaustyön kehittäminen käynnistynyt 5) viestinnän kehittäminen palvelumuotoilu työ Pentagon toimeksiannosta valmistuu 01/2020</p> <p>Louhi-ohjelman kehittäminen jatkunut yhteistyössä YKT-osapuolten kanssa. Työmaahaittojen etukäteisarviointi työvälineen Haitaton 2.0 palvelumuotoilun sisältö työ valmis, etenee ICT-järjestelmän rakentamiseen hankintavuoropuhelua pidetty. Infran vuosiohjelman työmaiden liikenteellisten vaikutusten arviointi tehdään loka-marraskuussa.</p>
Toimialan keskeisimpien toimintaketjujen sujuvuutta parannetaan (kuvaus, kehittäminen ja arviointi). Toimiala leanattaviksi prosesseiksi on	<i>Toimialan ydinprosessit ja niiden pääprosessit on määritelty, lisäksi ydinprosessien tavoite ja asiakasmittariston (nykytilanne) on laadittu. Prosessien kuvaaminen ja ydinprosessien sujuvuuden kehittäminen</i>	Toimialan kehittämisen tueksi on tunnistettu ydinprosesseittain kokonaisuuden onnistumista varten tarvittavat kyvykkyydet sekä vahvistettu yhteistä käsitystä kehittämisen painopisteistä. Painopisteitä jalostetaan konkreettisiksi kehittämishankkeiksi, joita

<p>valittu kadunrakentamisen prosessi sekä tapahtuman järjestämisen prosessi.</p>	<p><i>jatkuu. Palvelutilahankkeiden prosessia kehitetään yhdessä myös mm. kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.</i></p> <p><i>Toimialan leanattaviksi prosesseiksi on valittu kadunrakentamisprosessi sekä tapahtuman järjestämisen prosessi (kaupunkitasoinen). Kadunrakentamisprosessin leanaustyölle on laadittu projektisuunnitelma ja työ on käynnistynyt osana laajaa yhteistyöhanketta Aalto-yliopiston kanssa.</i></p>	<p>voidaan kytkeä mm. osaksi toimialan kokonaisuuden kehittämistä ja digitalisaatio-ohjelmaa.</p> <p>Ydinprosessien pää- ja aliproessitasot on tunnistettu ja osana toimialan tupa-tavoitetta uudistetaan asiakastavoitteet ja niiden mittaristo (ydinprosesseittain). Prosessien tietovirtoja on tunnistettu alustavasti ja lisäksi on luonnosteltu tieto- ja järjestelmärakenteiden kehittämisen tiekarttaa sekä periaatteita.</p> <p>Leanattavat prosessit etenevät suunnitellusti.</p>
<p>UUDISTUVAT PALVELUT</p>		
<p>Palveluita uudistetaan asukaslähtöisesti</p>		
<p>Tavoitteet</p>	<p>Toteutuma 2018</p>	<p>Seuranta 2019</p>
<p>Toteutetaan asiakaskokemuksen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä. Vuosi 2019 on asiakaskokemuksen parantamisen teemavuosi.</p>	<p><i>Prosesseja kehitetään palvelumuotoilun keinoin yhdessä asiakkaiden kanssa (esim. luvat). Osallistutaan sosiaali- ja terveystoimen kanssa vuorovaikutustilahankkeissa kehitystyöhön.</i></p> <p><i>Asiakastyön ajokortin sisällön suunnittelu etenee, koulutus alkaa 2019. Big Room -työskentely asiakaspalvelun ja ydintoimintojen kanssa on aloitettu. Hallinto- ja tukipalveluja kehitetään hyödyntäen palautekyselyn 02/2018 tuloksia, uusintakysely 01/2019.</i></p>	<p>Etenee vuosisuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Palveluiden toimivuus ja saavutettavuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulkoilmatapahtuma -prosessin leanaus valmistunut, käytäntöön vieminen menossa - osa ulkoilmatapahtumista siirretty ilmoittamismenettelyyn - palvelukokemuksien mittaamisen pilotti etenee (2 aloitettu) <p>Osallistuminen ja asiakasviestintä</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakasviestinnän selkeyttäminen ja verkkosivujen käytettävyys etenee (perustietojen tarkistus, palvelukuvauksien selkeyttäminen) - osallisuusmallin jalkauttaminen etenee <p>Asiakasosaamisen parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakastyön koulutusten valmistelu etenee - asiakasosaaminen viety osaksi rekrytointikriteereitä - Big room menettely käytössä keskitetyn asiakaspalvelun ja asiantuntijoiden kesken <p>Asiakaskokemuksen johtamisen vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakastavoitteita on nostettu talousarvio- ja tulospalkkiotavoitteisiin - ydinprosessien asiakastavoitteiden kehittäminen etenee - asiakkaiden näkökulmaa pidetty esillä johdon tapahtumissa

<p>Edistetään toimialan digitaalista muutosta ja osaamista. Laaditaan toimialan digitalisaatio-ohjelma. Toimialan digitalisaatio-ohjelmaa täsmennetään ja toimenpiteitä toteutetaan.</p>	<p>Toimialan digiohjelman ensimmäinen luonnos esiteltiin toukokuussa 2018 digitalisaatiotoimikunnalle ja suunnitelmaa täsmennettiin syyspuolella 2018. Merkittävimpiä vuonna 2018 tehtyjä toimenpiteitä ovat muun muassa osallistuminen Euroopan suurimpaan Hackatoniin Katutöiden digitaalinen tilannekuva – haasteella sekä kehittämällä konenäköön perustuva liukkauden tunnistamista ja Chattibotti-tekoälykokeiluja. Digitalisaation edistämiseen liittyy keskeisesti myös toimialan työkuulttuurin muutos ”Digitaalisempi minä”. <i>Sähköistä asiointia kehitetään ja lisätään (rakennusvalvonta, pysäköintitunnukset). Asiakaspalvelussa ollaan ottamassa chat käyttöön. Siirtosoihto mobiilisovellusta, joka auttaa kaupunkilaisia varautumaan kadunvarsipysäköintiä rajoittamaan kunnossapitotöihin, kokeillaan.</i></p>	<p>Toimialan digitalisaatio-ohjelma on valmistunut keväällä 2019. Syksyn 2019 aikana täsmennetään kärkihankkeiden resursointia. Jatkossa digitalisaatio-ohjelmaa arvioidaan ja täsmennetään talouden vuosikellon mukaisesti ydinprosessiryhmissä. Vuotuisesti täsmennettävät kärkihankkeet nivotaan osaksi toimialan kokonaiskehittämistä ja muutostoimistokäsittelyä. Kärkihankkeiden tiedot päivitetään kaupungin keskitettyyn Silta – kehittämishankesalkkujärjestelmään.</p>
<p>Edistetään esteettömyyttä kaupungin toiminnassa sovittujen toimenpiteiden mukaisesti</p>	<p><i>Kaupunkitasoisen esteettömyystyöryhmän toiminta on käynnistynyt ja ryhmä on määritellyt esteettömyystyötä edistävät toimenpiteet, joita lähdetään toteuttamaan eri toimialoilla.</i></p>	<p>Esteettömyyttä edistäviä toimenpiteitä on edistetty muun muassa seuraavasti: Asemien ympäristön esteettömyys- ohjeisto on valmistunut ja se julkaistiin 11.9.2019 osoitteessa sujuva.info. Helsinki kaikille – oppaiden (mm. koulu- ja päiväkotiohjeet ja uimahalliohje) päivittytyö on käynnistetty toimintatapojen systemaattisuuden tueksi. Lisäksi vanhusten palvelukeskus ja terveyskeskus esteettömyysoppaiden laadinta on käynnissä. Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta tuli voimaan 1.4.2019. Laki edellyttää, että sähköiset palvelut ovat saavutettavia. Kaupunkitasoinen saavutettavuusryhmä aloitti toimintansa syyskuussa. Työmaiden esteettömien reittien turvallisuuden varmistamiseksi ja opastamisen edistämiseksi on pilotoitu uutta toimintatapaa Hämeentien työmaalla. Toimintatavasta on saatu paljon positiivista palautetta sidosryhmiltä. On kehitetty palvelukartassa olevan esteettömyystiedon hyödyntämistä paremmin raportoinnissa sekä käynnistetty esteettömyysmittariston kehittäminen. Vuoden aikana on osallistuttu tiiviisti ympäristöministeriön toimittaman Esteetön rakennus ja ympäristö -oppaan päivitystyöhön. Induktiosilmukakoulutuspäivä on pidetty kesäkuussa.</p>

Rakennetaan ja otetaan käyttöön toimialan asiakasyytyväisyyden mittausjärjestelmä. Testataan ja kehitetään toimialan asiakasyytyväisyyden mittausjärjestelmää.	<i>Toimialan keskeisimpien asiakasyytyväisyydsmittareiden mittaristo valmis. Ydinprosessiryhmät testaavat ja kehittävät sitä vuoden 2019 aikana. Rakennusvalvonnan ja asiakaspalvelun jatkuvat asiakasyytyväisyydsmittaukset on otettu käyttöön. Palvelutilaprosessin asiakasyytyväisyydskysely tehty</i>	Asiakasmittaristoa kehitetään määrittelemällä ydinprosessittain syksyllä 2019 asiakastavoitteet ja mittarit (tarkemmin yllä).
UUDISTUVAT PALVELUT		
Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Vahvistetaan jaettua johtajuutta ja tiedolla johtamista (johdon mittaristo, esimiesvalmennus, esimiestyön arviointi).	<i>Esimiesvalmennukset jatkuivat jaetun johtajuuden käytäntöön viemiseksi (mobiiliverkkosovellus, Johtamispolku). Syksyllä 2018 valmistui Kymppin johtamisen – johtamisen kymppi -kirjanen, jossa on kiteytetty Kymppin johtamismalli jaetusta johtajuudesta. Johtoryhmien työtä on kehitetty itsearviointilla ja tiimivalmennuksella vuoden 2018 aikana.</i>	Toteutetaan esimiesten muutosjohtamisen ohjelma, käynnistetään esimiestyön arviointi, kirkastetaan johtamisen kulmakivet ja jaettua johtajuutta vahvistetaan läpi organisaation
Kehitetään monipaikkaisen työn edellytyksiä: työtapoja ja sähköisten työvälineiden käyttöä.	<i>Monipaikkaisen työympäristön muutoksen läpivienti on käynnistymässä digitalisaatio-ohjelman laatimisen rinnalla.</i>	Toteutetaan työympäristökehittämisen ohjelmassa.
Ympäristöjohtaminen viedään kiinteäksi osaksi toimialan johtamis- ja toimintajärjestelmää.	<i>Toimialan ympäristöohjelma on valmis ja sen toimeenpano on käynnistynyt. Ympäristöjohtaminen toteutetaan Ekokompassi-järjestelmää noudattaen.</i>	Ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa tammikuussa. Ohjelmaa on esitelty palvelujen ohjausryhmille ja käyty läpi sen toteutusta. Ohjelman esittely sisältyy KympAkatemian ilmasto- ja kiertotalouskoulutuksiin.
Integroidaan kestävyden GRI-mittaristo (talous, ympäristö ja sosiaalinen) osaksi kaupungin raportointia. Osallistutaan kaupunginkanslian vetämään SDG-raportointiin (YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mittaristo).	<i>Laadittu selvitys GRI-mittariston soveltuvuudesta kaupunkiorganisaatioon. Integrointi toteutetaan yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa, mutta ei GRI:n pohjalta vaan osana SDG-raportointia.</i>	SDG-työ edennyt kaupunginkanslian asettamassa aikataulussa ja koko työ valmistuu kesäkuussa. Mapping 1 -vaihe julkaistiin Kaupunkisymposiumissa 3.4. Mapping 2 -vaihe valmistui kesäkuussa ja VLR-raportti luovutettiin YK:lle heinäkuussa.
Päivitetään kaupungin ympäristöpolitiikka.	<i>Päivitystyö on käynnistetty.</i>	Ympäristöpolitiikan päivityksen kick-off-tilaisuus järjestettiin 16.4. ja luonnos valmistuu syyskuun aikana. Ympäristöpolitiikka on valmis vietäväksi päätöksentekoon Ylja:oon ja edelleen Khs:een vuoden loppuun mennessä.

VASTUULLINEN TALOUDENPITO		
Omaisuu denhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Laaditaan maapoliittiset periaatteet. / Kärkihanke 2018 valmistellaan tontin luovutusta koskevat linjaukset ja 2019 maanhankintaa ja muita maapoliittisia toimenpiteitä koskevat linjaukset. <i>Kaupunkiyhteisten toimenpiteiden valmistelu.</i>	<i>Kaupungin johtoryhmä on 10/2018 hyväksynyt maapoliittisten linjausten tontinluovutusta koskevan osan. Tontinluovutusta koskevat linjaukset saatetaan päätöksentekoon 1-2/2019. Maanhankintaa ja muita maapoliittisia toimenpiteitä koskevien linjausten (maapoliittisten linjausten 2. vaihe) valmistelu on aloitettu. Maapoliittisten linjausten 2. vaihe saatetaan päätöksentekoon kevään 2019 aikana.</i>	Tontinluovutusta koskevat linjaukset hyväksytyt Kaupunginhallituksessa 1.4.2019. Maapoliittisten linjausten toisen vaiheen työohjelma ja tulevan työn suuntaviivat on käsitelty Kympin joryssä 5/2019 ja kaupungin johtoryhmälle syyskuussa. Ohjausryhmän aloituskokous on pidetty kesäkuussa. Tavoitteena on saattaa linjaukset päätöksentekoon syksyn 2019 aikana. Raide-Jokerin vaikutusalueen maapoliittisten linjausten taustaselvitys- ja maanhankintapriorisointeja koskeva pohjatyo aloitettu.
Omaisuu denhallintaa toteutetaan elinkaaritaloudellisesti; rakennukset, yleiset alueet. Yleisille alueille laaditaan omaisuu denhallinnan linjaus.	<i>Tilojen omistamista elinkaaritaloudellisesti linjataan kiinteistöstrategiassa. Valmisteltu elinkaariohjausmallia ja laadittu korjausvelan haltuunotto suunnitelma. Yleisten alueiden omaisuu denhallinnan linjauksen valmistelu on käynnissä. Linjaus 2018.</i>	Kiinteistöpoliittisen ohjelman ja sen toteutusohjelman hyväksymisen (24.6.2019) jälkeen salkuttamisen periaatteiden määrittely on käynnistynyt. Tämän jälkeen käynnistetään kiinteistökannan salkutus, jossa huomioidaan korjausvelan vähentämisen tarve. Infraomaisuuden hallinnan linjaus on valmistunut ja se viedään päätöksentekoon. Linjaukseen pohjautuvan toimenpideohjelman laadinta on käynnissä.
Laaditaan hankintastrategia, jossa huomioidaan mm erilaiset hankintamuodot, vastuullisuus ja elinkaarivaikutus.	<i>Valmistui 12/2018, Kylläin päätettäväksi kevät 2019</i>	Lautakunnassa 5.2.2019.
Kaupungin omien tilojen käyttöä tehostetaan.	<i>Asiaa tarkastellaan toimistotilojen muutoksissa (esimerkkinä Kuva) sekä palvelutilaverkkotarkasteluissa ja osana yksittäisten palvelutilojen hankesuunnittelua.</i>	Palvelutilaverkkotarkasteluissa yhdistetään mahdollisuuksien mukaan hankkeita tilatehokkuuden parantamiseksi. Hankesuunnittelussa ohjataan muuntojoustaviin ratkaisuihin ja tilojen yhteiskäyttöön.
VASTUULLINEN TALOUDENPITO		
Kiinteistökannan laadun parantaminen		
Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Laaditaan kiinteistöstrategia/ kärkihanke. Sisältää toimitilastrategian (kehittämisen ja sisäisen vuokrauksen periaatteet) ja toimitilaomaisuuden	<i>Kiinteistöstrategia on valmis ja se on lausunnoilla toimialojen lautakunnissa. Toimeenpano-ohjelman valmistelu käynnissä.</i>	Kiinteistöstrategiaan tehtiin lausuntojen pohjalta muutokset keväällä. Kiinteistöpoliittinen ohjelma, sisäilmaohjelma ja näiden toteutusohjelma hyväksyttiin Kh:ssa 24.6.2019. Syksyn aikana valmistellaan kiinteistöstrategia.

omistajapoliittiset linjaukset (hankinnan, luovutuksen ja luopumisen periaatteet).		
Laaditaan sisäilmaohjelma. Laaditaan sisäilmaohjelman toteutusohjelma.	<i>Sisäilmaohjelma on valmis. Se menee päätöksentekoon yhdessä kiinteistöstrategian kanssa. Kaupungin sisäilmaryhmän toiminta on käynnistynyt kesällä 2018.</i>	Sisäilmaohjelma hyväksyttiin Kh:ssa 24.6.2019 yhdessä kiinteistöpoliittisen ohjelman kanssa. Samassa yhteydessä hyväksyttiin myös toteutusohjelma ja toimenpiteet vuosille 2019 ja 2020.
Tehdään tilahankkeiden toteutusmuotojen arviointi.	<i>Tehty vertailuraportti "Rakentamisen laadun ja riskien hallinta", jossa on vertailtu kahdeksan suurimman kunnan kolmen valtion omistajaorganisaation toimintatapoja rakennushankkeissa. Allianssi- ja elinkaari-pilottihankkeiden seurantamenettely on käynnistynyt.</i>	Laaditaan analyysi hankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta aiemmin toteutetun benchmarking-selvityksen sekä kolmen hankkeen Rala-auditoinnin pohjalta. Jatketaan allianssi- ja elinkaari-pilottihankkeiden seurantaa.

VASTUULLINEN TALOUDENPITO

Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus

Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Toteutetaan palvelutilaverkkoselvityksiä eli esim. koulujen, päiväkotien, nuoris- ja kulttuuritilojen alueellisia tarkasteluja.	<i>Toteutettu palvelutilaverkkoselvitykset: Puistolassa, Mellunkylässä ja Kaarelassa sekä Leikkipuistojen palvelutilaverkkoselvitys. Myös Herttoniemen Visiossa. Pakilan palvelutila-allianssihankeessa tarkastellaan alueen koulu- ja päiväkotia sekä liikuntatiloja. Töölön ja Käpylän palvelutilaverkkotarkastelut ovat käynnissä.</i>	Toteutetaan palvelutilaverkkoselvityksiä: Käpylä-Koskela, Malmin keskusta ja lentokenttä, Haagan alue, Laajasalo ja Vuosaari. Käynnistetään Suutarila-Siltamäen alueen palvelutilaverkon suunnittelu esiselvityksen pohjalta. Käynnistetään toimenpiteet leikkipuistojen valmistuneen palvelutilaverkkoselvityksen pohjalta.
Yleisten alueiden keskeisten omaisuuslajien kuntotiedon hallintaan sovitaan menettelyt.	<i>Käynnissä. Yleisillä alueilla aloitettu, mm. katujen korjausvelkalaskentaa on tehty ja eri menetelmiä kokeiltu, puistojen kunnonmäärittystä ja korjausvelkalaskentaa kehitetty. Siltojen kuntotiedonhallintaan on toimiva menettely.</i>	Rakennettujen viheralueiden kunnonmäärittäminen on testattu ja 1. versio puistojen (A hoitoluokat) korjausvelan määrästä on saatu. Yleisten alueiden rakennettujen osien arvonmäärittystä tehdään määrittämällä jälleenhankinta-arvoa.

VASTUULLINEN TALOUDENPITO

Tuottavuuden parantaminen

Tavoitteet	Toteutuma 2018	Seuranta 2019
Tuottavuuden mittaristo otetaan osaksi johdon mittaristoa ja toiminnanohjausjärjestelmää.	<i>Toimialalle on vuoden 2018 aikana luotu tuottavuusmatriisit. Matriisien perusteella toimialan tuottavuuden kehitystä voidaan seurata vuodesta 2019 lukien.</i>	Tuottavuusmittaristosta on saatu pohjaluvut vuoden 2018 tilinpäätöksen perusteella. Vuodesta 2019 saadaan ensimmäiset vertailuluvut, jotka kuvaavat tuottavuuden kehittymistä. Myös mittariston sisältöä ja teknistä toteutusta tarkastellaan edelleen.
	<i>Hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstösuunnitelman toimeenpano etenee (01/2019 tavoitemitoitus 212 = vähennystä 40 henkilötyövuotta).</i>	

<p>Edunvalvonta/vahvistetaan kaupungin asemaa metropolialueena Vaikutetaan lainsäädäntötyöhön ja tiivistetään yhteistyötä ministeriöiden kanssa.</p> <p>Vahvistetaan strategian toteuttamisen kannalta relevanttien kaupunkien yhteistyöverkostoja ja benchmarkausta.</p> <p>MAL 2019 (Helsingin seudun maankäyttö, asuminen, liikenne) suunnitelma: seurataan kuinka kaupungin</p>	<p><i>Käynnissä. Vaikutettu maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen siten, että suurten kaupunkien, erityisesti Helsingin erityispiirteiden (mm. merkittävä maanomistus, monimutkaiset yhteensovittamisen haasteet) lainsäädännölle asettamat vaatimukset tulevat huomioiduiksi lain valmistelussa. Helsinki on mm. yhtenä kaikkiaan viidestä kunnasta edustettuna lain valmistelun sidosryhmäfoorumissa. Keskusteltu liikenne- ja viestintäministeriön kanssa aktiivisesti liikennepolitiikasta liittyen mm. runkoverkkoasetukseen, maantielakiin ja tulevaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.</i></p> <p><i>Kiinteistöstrategian valmistelussa benchmarkataan mm. Suomen yliopistokiinteistöjä ja Senaatti-kiinteistöjä sekä Tukholmaa, Osloa ja Göteborgia.” Toteutui kiinteistöstrategian valmistelun yhteydessä Suomen yliopistokiinteistöjä lukuunottamatta. Toteuttajana oli Newsec.</i></p> <p><i>”Kaupunkitekniikkaa (ulkovalaistus-, liikennevalo- ja muu LVIS-tekniikka) kehitetään ja benchmarkataan kansallisesti ja kansainvälisesti osallistumalla aktiivisesti mm. UV-7 -ryhmän ja LUCI -järjestön kehitystoimintaan</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) Jatkettu Pohjoismaiden pääkaupunkien maankäytön suunnittelijoiden yhteistyöverkoston toimintaa ja osallistuttu vuosikokoukseen syksyllä 2018. Esitelty kokouksessa Helsingin yleiskaavan toteuttamisohjelmaa.</i> <i>b) Käynnistetty Suomen EU-puheenjohtajakautteen liittyvän vuonna 2019 Helsingissä järjestettävän kaupunkisuunnittelukonferenssin valmistelu.</i> <i>c) Osallistuttu Suomen kasvukäytävän työskentelyyn ja nostettu lentoradan toteuttamisen edistäminen kasvukäytävän hallitusohjelmataavoitteeksi.</i> <p><i>Käynnissä. Vaikutettu aktiivisesti MAL-suunnitelman sisältöön ja varmistettu, että Helsingin kilpailukyyn ja kestävän kasvun turvaamisen kannalta ensiarvoisen tärkeät tavoitteet ja hankkeet tulevat huomioiduksi MAL-suunnitelman priorisoinneissa (mm. yleiskaavan toteuttamisen 1. vaiheen pikaraitiotiet, Pisara, asuntotuotannon kannalta olennaiset maanteliittymät). MAL-</i></p>	<p>Osallistuttu MRL-sidosryhmätyöskentelyyn. Jatketaan edunvalvontaa tavoitteena, että kaupungilla säilyy määrittelyvalta sen osalta, minkälaisia kaavainstrumentteja se alueellaan soveltaa. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän luonnokseen annetaan kommentit 10/2019 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 8.10.2019 järjestetään Pohjoismaiden pääkaupunkien maankäytön suunnittelijoiden yhteistyöverkosto NPN:n (Nordisk Planchef Nätverk) vuosikokous HIC 2019 – konferenssiin integroituna; Esitellään digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksia Helsingin maankäytön suunnittelussa. b) 8.-10.10.2019 toteutetaan kansainvälinen Helsinki Impact Conference HIC 2019- kaupunkisuunnittelukonferenssi c) Jatketaan osallistumista Suomen kasvukäytävän (SKK) työskentelyyn maankäyttöjohtajatasoisesti 9/2019. <p>MAL-suunnitelma on valmis ja hyväksytty. Siirryntä sopimusneuvotteluvaiheeseen. 1. vaiheen pikaraitiotiet ja Pisara priorisoitu tavoitteen mukaan.</p>
---	---	--

<i>strategiset ja yleiskaavan toteuttamisohjelman tavoitteet toteutuvat MAL-työn eri vaiheissa (raami, luonnos, sopimus).</i>	<i>suunnitelmaluonnos valmistui syksyllä 2018. Kaupunkiympäristölautakunta antoi lausunnon 12/2018.</i>	
--	---	--